

ROM - Tolish Bible

65001 - Unicode (UTF-8)

CAP Information: checked/corrected 2009

БӘ ROMƏVIJON

Pauli bə Roməvijon Nomə

Roməvijon

PAULI

BƏ ROMƏVIJON NOMƏ

VƏSƏ

Pauli in nomə nıvıştəşe ki, ıstəni iyən ıstə pevilo kardə Şoyə Xəbə Romədə bıə bə imoniyon icmo təğdim bıəkə. Əv imperatorəti sərşəhr bıə bı şəhrədə hiç vaxti bıənıbe, əmma əyo bıə vey imoniyon nomi zıneydəbe iyən piyeydəşbe rəyrə bışu əvoni bıvındı. Paul ıstə «bo həvari beyro sədo kardə bey, Xıdo Şoyə Xəbə pevilo kardey barədə» bəvon voteydə (1:1). Çəy pevilo kardə Şoyə Xəbə mahiyət ım be ki, in Şoyə Xəbə «əv – bo imon vardə har kəsi xılosiro Xıdo ğudrəte, sıftə bo Yəhudi, çəyo bo co milləton» (1:16).

Paul həməni bə handəkəson yod dənoydə ki, har kəsi qıno kardəşe, çe Xıdo izzətiku məhrum mandə (3:23). Əmma Xıdo əməni çoknə ğəbul karde bəzıne? Paul de in əsosə parsi bə Roməvijon ıstə nıvıştə nomədə cəvob doydə. Əv bı nomədə nişo doydə ki, hiçki ğadir ni Xıdo noə tələbon həmməyəvo bə vırə bırosni. Yəhudiyon bə Musa Ğanuni tabe nıbin, bə co milləton isə Xıdo çandə kərə de curbəcurə roon votışe, əmma əvon Çəy barədə hətto bo şıneyən imtino kardıšone (1:18–3:20).

Paul bı nomədə oşko nişo doydə ki, Xıdo çıcurə vinde piyeydəşe əməni.

«De İsa Məsihi vositə Bəy imon vardəkəson həmməy çe Xıdo salehəti doə beydə. Bə hiçki fərgə noə beydəni. Oxo həmə insonon qıno kardəşone, çe Xıdo izzətiku məhrum bıən, iyən Deçəy lutfi de Məsihi İsa vositə ozod beyro hiriyəbıən, bəroət səşone, ım boəvon həvəye» (3:22,24).

«İsa bəçəmə qınonro bə marde təslim kardə be iyən boçəmə saleh hisob kardə beyro bəyji kardə be» (4:25).

Çe nomə məzmun:

1:1-17 Səlom vığandey iyən çe nomə movzu

1:18–3:20 Bə xılosi ehtiyoc

3:21–4:25 Çe Xıdo doə xılosi ro

5:1–8:39 Məsihi doə nuyə jimon

9:1–11:36 Xıdo bo İsraili hozı kardə ro

12:1–15:13 Məsihiyə imonini rəftor

15:14–16:27 Yekun iyən xısusiyə səlomon

1

¹ İsa Məsihi ğul az Pauliku səlom! Az Xıdo tərəfo bo həvari bey sədo kardə bıəm iyən Boçəy Şoyə Xəbə pevilo kardeyro səçin kardə bıəm. ² Xıdo deştə peyğəmbəron vositə Miğəddəsə Nıvıştəyonədə sıftəku vəd kardə Şoyə Xəbə ³ Çəy Zoə Rəbb İsa Məsihi barədəy. Əv cismən Davudi nəsıloy. ⁴ İsa de Miğəddəsə Rufi ğudrəti çe mardon dılədə bəyji kardə be, zahir be ki, Əv Xıdo Zoəy. ⁵ Əmə Deçəy vositə bə lutfi iyən həvəriyəti noil bıəmon ki, Bəçəy nomi xoto həmə millətono bıə insonon bə imoni itoət kardeyro sədo bıəmon. ⁶ Şımənən həmonə insonon dılədəşon ki, bə İsa Məsihi məxsus beyro sədo kardə bıəşon.

⁷ Romədə jiyə, çe Xıdo piyə iyən bo miğəddəs beyro sədo kardə bıə bə şıməhon həmməy Pıə Xıdoku iyən Rəbb İsa Məsihiku lutf iyən sulh bıbu!

Pauli vey piyeydəşe bə Romə bışu

⁸ Har çiyə bənav, bo şımə həmməy de İsa Məsihi vositə bə Xıdo şukur kardeydəm ki, şımə imoni barədə həmə dınyo zıneydə. ⁹ Çəy Zoə Şoyə Xəbə pevilo kardeyədə çımı dılısıxtə ibodət kardə Xıdo şoyde ki, az şıməni hejo çoknə bə yod dənoydəm. ¹⁰ Dıvo kardeəsə hejo lovə kardeydəm ki, de Xıdo rizo mılxəs ome bıznım şımə tonə. ¹¹ Oxo çımı məğsəd əve ki şıməni ğıvvəyn kardeyro bəşmə qıləy ruhaniyə ənom bırosnım, əve şıməni vindeyro pəşi qətəm. ¹² Həmən az şımə arədə beədəsə çəmə rufon de iyəndı imoni ovc bıkən. ¹³ *Ha imoniyə boon, piyeydəmni şımə bexəbə bıbən ki, çoknə co milləton arədə, şımə arədən ıştə koy bəhrə peqəteyro çan kərə piyəmə bom şımə tonə, əmma detosə esət bə maneon rast oməym. ¹⁴ Az həm bə Yunanon, həm bə barbaron, həm bə aqilon, həmən bə nodonon Şoyə Xəbə rosniyə ğarzxom. ¹⁵ Bı səbəb az bə dastpoçəm ki, Romədə jiyə bə şıməhonən Şoyə Xəbə bırosnım.

Şoyə Xəbədə Xıdo salehəti oşko beydə

¹⁶ Az Şoyə Xəbəku xəcolət kəşeydənim, oxo əv – bo imon vardə har kəsi xılosiro Xıdo ğudrəte, sıftə bo Yəhudi, çəyo bo co milləton. ¹⁷ *Şoyə Xəbədə çe Xıdo salehəti oşko beydə iyən ın salehəti həmməyəvo de imoni iyən əncəx de imoni vositə doə beydə. Çoknə ki, Miğəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə: «Salehə odəm de imoni bəjjiye».

Bə Xıdo usyon

¹⁸ De nohəxəti bə həğiğəti mane bıə odəmon kardə har curə beimonəti iyən nohəxəti hıubəto Xıdo ğəzəb osmono oşko beydə. ¹⁹ Oxo Xıdo barədə çiç zıne bəbe ım bəvon oşkoye, Xıdo İştən ımı bəvon oşko kardəşe. ²⁰ Dınyo ofəyə beyku jıqoşə Xıdo bə çəşnıçiyə xısusiyəton, yəni Çəy zolə ğudrət iyən ilahiyət Deçəy ofəyə kardəyon vositə bə insonon oşko beydə. Bıçımıro çəvon nişone uzrxahəti. ²¹ *Odəmon Xıdo zıne-zıne

*1:13 Həv.19:21

*1:17 Hab.2:4

*1:21 Ef.4:17-18

bənə Xıdo izzət nıdoşone Bəy iyən şukur nıkardışone. Bərəks, çe puçə şınemonon dumo eqının iyən toyki dəqətışe çəvon axməxə dilon. ²² Bəştə mudrik vote-vote beağıl bin, ²³ bə fani nıbə Xıdo izzət doy əvəzi, bə fani bıə insoni, bə pərəndon, çolınqınon iyən luzəfırskardəyon izzət doşone.

²⁴ Bı səbəb Xıdo çəvon dilon şəhvətiro əvoni bə mırdoləti təslim kardışe ki, çe iyəndı andomi beabru bıkən. ²⁵ Əvon Xıdo həğigəti de duy əvəz kardışone, Ofəyevonə Xıdo əvəzi bə ofəyə kardəbıəyon səcdə iyən ibodət kardışone. Bə Ofəyevonə Xıdo zoləti şukur bıbu! Amin.

²⁶ Bı səbəb Xıdo əvoni bəçəvon beabruyə həvəson təslim kardışe. Çəvon jenon təbii bıə əloğə əvəz kardışone de təbii nıbə əloğə. ²⁷ Eyni tərzədə merdonən de jenon bıə təbii əloğə vadoşone, de şəhvəti pur bin bo iyəndı. Merdon de merdon cinsiyə beaxloğəti karde-karde hejo demiyən ıştən-bəştə beabruəti loyiğə cəzo səşone.

²⁸ Xıdo barədə şınemoni bedəqər hisob kardeyro, Xıdoən əvoni bə puçə şınemoni təslim kardışe ki, beaxloğə koon bıkən. ²⁹ Əvon de har curə behəxəti, bevəcıəti, taməkorəti, bılxı pur bin, de pəxıləti, gəttoləti, mınocişə rufi, hilə iyən de bevəcə niyəti peşəyn-eməyn. Əvon geybətəkə, ³⁰ bıhtonəvot, bə Xıdo nıfrətəkə, dımjonəvot, şənboz, təkəbburin, bevəcə koonədə səriştəyn, bə pıə-moə beitoət, ³¹ axməx, xain, beşəfğət iyən berəhm bin. ³² Hərçənd ki əvon zıneydən de Xıdo ədolətinə hıkmı jıqo koon kardəkəson bə marde loyiğın, əmma ijənən jıqo koon kardeydən, hətto jıqo ko kardə co kəsonən tarif kardeydən.

2

Çe Xıdo ədolətinə hıkm

¹ Bətinən voteydəm, tı ha co kəsi mihokimə kardəkəs, ki beydəş bıbi tınən beqıno niş, tı imi kardeədə ıştəniyən məhkum kardeydəş, oxo tınən bənə bəy kardeydəş. ² Əmə esə boy zıneydəmon ki, de jıqo koon mışğol bıəkəson Xıdo ittıhom kardeydə bə həğigəti mıvofiğ. ³ Tı ha co kəson de mihokimə karde mışğol be-be ıştənən jıqo kardəkəs! Məqər jıqo qımon kardeydəş ki, tı çe Xıdo hıkmıku vite bəzıneş? ⁴ Yaankı tı bə Xıdo besə-bınə xəymandəti, həlimə rəftori iyən səbri xor diyə kardeydəş? Bəs sərəseydəniş ki, Çəy xəymandəti tını bə tobə səbəro kardeydə? ⁵ Əmma tı bo Xıdo gəzəbi iyən ədolətinə hıkmı zahir bıə ruji bəştə inodkorəti iyən tobə nıkardə dili hisob boştə gəzəb qırdə kardeydəş. ⁶ Xıdo bə har kəsi əməli mıvofiğ əvəz bədo: ⁷ ə şəxson ki, de səbri çokə koon kardeydən iyən bo izzəti, hurməti, nımardeəti nəveydən, bəvon zolə jimon bədo, ⁸ əmma ə şəxson ki, xudbinəti karde-karde bə həğigəti pəmandeydənin, nohəxəti dumo şeydən, bəvon gəzəb iyən xışm bəkarde. ⁹ Bevəcı kardə bə har kəsi – sıftə bə Yəhudi, çəyoən bə co milləton əzyət iyən zıllət bədo, ¹⁰ bə çokə əməl soybi isə – sıftə bə Yəhudi, çəyoən bə co milləton izzət, hurmət iyən sulh bədo. ¹¹ Oxo Xıdo insonon arədə tərəfkeşəti nıbəka.

¹² Ğanuni nızne qıno kardəkəson Ğanun nıboən həlok bəben. Ğanuni zıne-zıne qıno kardəkəson de Ğanuni mihokimə kardə bəben. ¹³ Oxo çe Xıdo nəzədə Ğanuni məsəkəson saleh ne, bəy əməl kardəkəson saleh hisob kardə bəben. ¹⁴ Bə Ğanuni

molik nıbə co milləton bəştə xislətiro bə Ğanuni əməl kardeydən. Ğanun çiç tələb kardeydəbu, bə Ğanuni molik nıbonən bəy əməl kardeydən. ¹⁵ Əvon demi nişo doydən ki, Ğanuni tələbon çəvon dilonədə nıvıştə bıən. Çəvon vicdonən ımi təsdıǵ kardeydə, şınemonədə, qa ıştəni ittıhom kardeydən, qa mıdofıə kardeydən. ¹⁶ Həmonə Ruji jıqo bəbe, keynə ki Xıdo bəçımı vəz kardə Şoyə Xəbə mıvofıǵ, de Məsıh İsa vosıtə insonon niyoniyə koon mıhokimə bəkarde.

Yəhudiyon iyən Ğanun

¹⁷ Ha tı, bəştə Yəhudi votəkəs. Bə Ğanuni peştıpurıǵ iyən şəhn kardeydəş ki, bə Xıdo neziş. ¹⁸ Çəy rizo zıneydəş, Ğanuno təlim səyro tı cobəco kardeydəş ki, çiç çoke, çiç ne. ¹⁹⁻²⁰ Xatırcəmiş ki, zıney iyən həǵıǵəti nımunə Ğanunədə pəydo kardeyro bo kuyon bələdəvon, zılmotədə bıəkəsonro ruşnə, bo beaǵılon tərbiyəvon, bo hırdənon mıəllimiş. ²¹ Bəs boçı co kəson omute-omute ıştən umuteydəniş? Vəz kardeydəş ki, «dızdı məkə», ıştən dızdı kardeydəş. ²² «Zino məkə» vote-vote ıştən zino kardeydəş. Tı ıştən bıtonku imtino kardə, əmma məbədi kisib kardeydəş. ²³ De Ğanuni şəhn kardeydəş, ıştən beǵanunəti karde-karde Xıdo behurmət kardeydəş. ²⁴ Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə jıqo votə beydə: «Şımə hıcubətədə bıtpərəston dılədə bə Xıdo nomi kufr kardə beydə».

²⁵ Əncəx sınınəti bəvədə foydəş heste ki, tı bə Ğanuni əməl kardeydəş. Ehanə tı bə Ğanuni əməl nıkoş, sınınətin bıboşən, bənə sınınət nıbə odəmiş. ²⁶ Jəqoən, şayət sınınət nıbə odəm bə Ğanuni tələbon əməl kardeydəbu, diyə məkə ki əv sınınət kardə bıəni, əv sınınətin hisob beydə. ²⁷ Bəvədə bə Ğanuni əməl kardəkəs cismən sınınət kardə nıboən tıni mıhokimə bəkarde, tı ki bə nıvıştə bıə Ğanuni molikiş, əmma bəy əməl kardeydəniş. ²⁸ Oxo zahirən Yəhudi bıəkəs Yəhudi ni iyən cismən sınınət kardey hiç çiy dəqiş kardeydəni. ²⁹ Əncəx dılətono Yəhudi bıəkəs Yəhudiye. Həǵıǵiyə dəqiş bey dılo bıənine, Rufi koye, bə nıvıştə bıə Ğanuni hərfi band ni. Jıqo odəmi tarifən Xıdoku omeydə, insoniku ne.

3

Çe Xıdo bəfomandəti

¹ Bəs Yəhudi bey çı barzətiş heste? Sınınəti foydə çiçə? ² Har cəhəto yolə barzətiş heste. Əvvəla Xıdo kəlonon bə Yəhudiyon əmonət kardə bıən. ³ Qirəm çəvonədə kali kəsi imon nıvardışəbo, bəvədə çiç bəbe? Bəqəm çəvon beimonəti çe Xıdo bəfomandəti ləǵv karde bəzıne? ⁴ *Əslo ne! Xıdo bərhəxe, har inson isə duyəvoje. Çoknə ki Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Jıqoən, Tı bərhəxiş ıştə sıxanonədə,

Mıhokimə vaxtı ǵalib bomeş».

⁵ Bəs çəmə nohəxəti çe Xıdo bərhəxəti bə oşko bekardeydəbo, bəvədə çiç vote bəzınemon? İnsnonon şınəy bəzınen: qirəm Xıdo İştə ǵəzəbi çəmə səpe eko, Əv

nöhəxəti bəka? ⁶ Əslo ne, Əv bərhəxe! Bəs həni Xıdo dınyo çı curə mihokimə karde bəzine? ⁷ Ehanə çımı duyəvojəti çe Xıdo həğiğəti həniyən vey nişo kardeydəbu, Bəy izzət doydəbo, bəvədə bəs az boçi qıləy qınokori gəzinə mihokimə kardə bəninin? ⁸ Jəqo isə vote bəzinemon bəqəm, boən bevəci bıkəmon ki, çımədə çoki bə əməl bo? Kali kəson bəmə bihton şodoydən ki, əmə jıqo omuteydəmon. Jıqo votəkəson ıştə loyiğinə cəzo bəsten.

Saleh bıkəs ni

⁹ Bəs çiç bivotəmon? Bəqəm əmə Yəhudiyon çe co xəlğonsə çokə vəzyətədəmon? Həlbətən, ne! Həni əmə sıbut kardımone ki, həm Yəhudiyon, həmən co milləton çe qıno hıkmi jiyədən. ¹⁰ *Çoknə ki Mıgəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Saleh bıkəs ni,

İ kəsən jıqo, ni.

¹¹ Qıləy sərəsəkəs ni,

Bo Xıdo nəvəkəs ni.

¹² Har kəs Xıdo royku beşə,

Həmməy bevəc bən.

İ kəs ni ki, xəymandəti bıkə.

¹³ Çəvon xılx bənə ojə gəbiye,

Deştə zıvonon du voteydən.

Çəvon libutonədə qurzə zəhə heste.

¹⁴ Çəvon qəvon purin de lənəti iyən telə sıxanon.

¹⁵ Çəvon lınqon xun ekardeyro tadibəsə bən,

¹⁶ Çəvon şə roədə əncəx vironəti iyən fəlokət beydə,

¹⁷ Sulhi ro çiçe, zıneydən.

¹⁸ Xıdo tars ni çəvon çəşonədə».

¹⁹ Əmə zıneydəmon ki, Ğanunədə votəbıəyon həmməy bə Ğanuni hıkmi jiyədə bıə odəmon aidin, jıqo ki har kəs tam bıjəni iyən dınyo həmməyəvo Xıdo vədə taxsırkor hisob kardə bəbe. ²⁰ De jıqoy bə Ğanuni əməl kardə hiç kəs Xıdo navədə saleh hisob kardə əbını. Ğanun bəmə zıney doydə ki, qıno çiçe.

İmon iyən salehəti

²¹ Əmma esət bə Ğanuni band nıbə Xıdoku omə salehəti zahir bıə. Tovratən, Peyğəmbəron Nıvıştəyonən bımı şoydəti kardeydən. ²² De İsa Məsihi vositə Bəy imon vardəkəson həmməy çe Xıdo salehəti doə beydə. Bə hiçki fərg noə beydəni. ²³ Oxo həmə insonon qıno kardəşone, çe Xıdo izzətiku məhrum bən, ²⁴ iyən Deçəy lutfi de Məsih İsa vositə ozod beyro hıriyəbən, bəroət səşone, im boəvon həvoye. ²⁵ Xıdo kəffarə ğırboni gəzinə təğdim kardışe İsa ki, Bəy imon vardəkəson qınon Deçəy xuni vositə baxşə bıbun. İştə salehəti təsdiğ kardeyro navkonə qınon becəzo haştəşbe, ²⁶ bərəks, səbr kardəşbe ki, esətnə zəmonədə İştə salehəti təsdiğ bıkə, jıqoən Əv İştən

* **3:10-12** Zəb.14:1-3; 53:1-3

salehe, bə İsa imon vardəkəsiyən saleh hisob kardeydə.

²⁷ Bəs əmə de çiçi şəhn karde bəzınemon? De hiç çiy. Bə kon Ğanuni əsosin be bəzınemon? Bə əməl tələb kardə Ğanuni? Xəyr, bə imon tələb kardə Ğanuni! ²⁸ Əmə voteydəmon ki, inson deştə imoni vositə saleh hisob kardə beydə, de Ğanun əməl karde ne. ²⁹ Bəqəm Xıdo əncəx çe Yəhudiyon Xıdoye? Co millətonən Xıdo ni bəqəm? Həlbətən, çe co millətonən Xıdoye. ³⁰ Oxo əncəx iqlə Xıdo heste, Əv həm sınıt bəkəson, həmən sınıt nıbəkəson deçəvon imoni vositə saleh hisob kardeydə. ³¹ Bəvədə əmə deştə imoni vositə Ğanuni ləğv kardeydəmon bəqəm? Əslo ne! Bərəks, əy həniyən təsdiğ kardeydəmon.

4

İbrahimi imon

¹ Bəs bəvədə çəmə nəsil əcdod bı İbrahimi barədə çiç vote bəzınemon, əy çiç bə dast vardışe? ² Ehanə İbrahim deştə əməlon saleh hisob kardə beysə, bo şəhn karde həxiş əbi, əmma çe Xıdo navədə ne. ³ *Bəs Mığəddəsə Nıvıştəy çiç voteydə?

«İbrahimi bə Xıdo imon vardışe iyən ım salehəti hisob kardə be boəy».

⁴ Ko kardəkəsi komıjdi boəy lutf hisob ni, ım çəy həxe. ⁵ Əmma ə odəm ki bəştə əməlon ne, bə imoni peştıpur beydə iyən bə Xıdo imon vardeydəbo, bə nohəxə odəmon bəroət doə Xıdo deçəy imoni əy saleh hisob kardeydə. ⁶ Davudən hejo çe odəmi baxtəvərətiku voteydə, Xıdo bəçəy əməli diyənı kardə əy saleh hisob kardeydə:

⁷ *«Baxtəvərə ə şəxs ki,

Çəy kardə beğanunəti baxşə be,

Çəy qınon səpe edə be!

⁸ Baxtəvərə ə şəxs ki,

Rəbb əy taxsırkor hisob əkəni!»

⁹ Bəqəm ım baxtəvərəti əncəx bə sınıt bəkəson aide, yaan bə sınıt nıbəkəsonən aidebu? Əmə bı barədə voteydəmon ki, İbrahimi imon boəy salehəti hisob kardəbe.

¹⁰ Kom vəzyətədə boəy salehəti hisob kardəbe? Sınıt be bəpeştə, yaan sınıt nıbe bənav? Sınıt be bəpeştə ne, sınıt nıbe bənav! ¹¹ *Əv besınıt beədə hələ de imoni təsdiğ kardə bıə mıhi ğəzinə sınıtəti əloməti səşe. Jıqəən, İbrahim sınıt nıbe bənav çe imon vardəkəson həmməy pıə be ki, çəvon imonən boəvon salehəti hisob kardə bıbu.

¹² Çəmə pıə İbrahim həmən sınıt bıə odəmon pıə be ki, əvon əncəx de sınıt kardə bey vəs nıkən, sınıt nıbə bənav bıə de İbrahimi imoni rizi bısun.

¹³ *Oxo bə İbrahimi iyən bəçəy nəsil bı dınyoədə irs səy vəd bə Ğanuni əməl kardeyro ne, de imoni saleh hisob kardə be vositə doəbe. ¹⁴ *Ehanə bə Ğanuni əməl

*4:3 Ofə.15:6; Qal.3:6; Yağ.2:23

*4:7-8 Zəb.32:1-2

*4:11 Ofə.17:10

*4:13 Ofə.17:4-6; 22:17-18; Qal.3:29

*4:14 Qal.3:18

kardəkəson varis bəbəyn, bəvədə imon hədəre, Xıdo vəd beməno əbi. ¹⁵ Oxo Ğanun bo Xıdo ğəzəbi ro okardeydə. Əmma Ğanun nıbə holədə əy dəqordıniyən beydəni.

¹⁶ *Bıçımıro imon lozime ki, vəd lutfi əsosədə bıbu iyən həməən əv bo İbrahimi nəsilı həmməy bıbu: əncəx bə Ğanuni əsosin bıəkəson ne, həməən İbrahimi molik bıə həmonə imoni əsosin bıəkəson həmməy əhotə bıkə. İbrahim çəmə həmməy pıəy.

¹⁷ Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə bıə: «Çanədə milləti pıə kardıme tını». Əv çe Xıdo navədə çəmə həmməy pıəy, çe Xıdo ki, bə mardon jimon doydə, hiç nıbəyo hestemon ofəyeydə.

¹⁸ *Hiç qılə umu nıbə holədə İbrahimi de umu bovə kardışe ki, çe milləton pıə bəbe. Çumçiko bəy votə bıəbe ki, «ıştı nəsil anə vey bəbe». ¹⁹ *Hətto pi beədən çəy imon bəkam nıbe, hərçənd ki ıştən sa sinədəbe, andomış ğırvəku eqıniyəbe iyən çəy jen Sara bətnən həni puçə bıəbe. ²⁰ Əy beimonəti nıkardışe, bə Xıdo vədi şək nıvardışe, bərəks, ıştə imonədə ğoyım mande, izzət doşe bə Xıdo. ²¹ Qırd xatırcəmbe ki, Xıdo ğadire İştə doə vədi bə vırə bırosnı. ²² Bı səbəb çəy imon boəy salehəti hisob kardə be. ²³ «Salehəti hisob kardə be» sıxan əncəx bə İbrahimi aid ni, bəmənen aide. ²⁴ Çəmə imonən boəmə salehəti hisob kardə bəbe, oxo əmə Rəbb İsa çe mardon dılədə Bəyji kardə bə Xıdo imon vardeydəmon. ²⁵ *İsa bəçəmə qınonro bə marde təslim kardə be iyən boçəmə saleh hisob kardeyro bəyji kardə be.

5

De Xıdo aştı bey

¹ Jıqəən, əmə deştə imoni saleh hisob kardə bimon, deçəmə Rəbb İsa Məsihi vositə de Xıdo aştı beydəmon. ² De Məsihi vositə əmə bə lutfi noil bıəmon iyən bı lutfədə jimon kardeydəmon. Əmə umudəvomon ki, bə Xıdo izzəti bərəsemon iyən demi fəxr kardeydəmon. ³ Əncəx de ımı ne, deştə kəşə əzyətonən fəxr kardeydəmon, çumçiko zıneydəmon ki, əzyəto durum, ⁴ durumo bə Xıdo xoş omey, bə Xıdo xoş omeykuən umu bə əməl omeydə. ⁵ Çəmə umu bə puçi beşeydəni, çumçiko Xıdo mehıbbət bəmə doə bıə de Mığəddəsə Rufi vositə bəçəmə dilon ekardə bıə.

⁶ Əmə qınokorə odəmon hələ beçərə beədə mıəyən kardə bıə vaxtədə Məsih boəmə, bo qınokorə odəmonro marde. ⁷ Kiysə rozi bəbe bə qıləy salehə odəmi xoto bıardı, ğasbu kiysə bə qıləy çokə odəmi xoto bo marde rozi bıbu. ⁸ İntasi Xıdo İştə bəmə bıə mehıbbəti demi sıbut kardışe ki, əmə hələ qınokor beədə Məsih boəmə marde! ⁹ Esət isə Deçəy xuni saleh hisob beyro Deçəy vositə Xıdo ğəzəbikuən mıtləğ xılos bəbemon. ¹⁰ Oxo əmə bə Xıdo deşmen bıə vaxti Deçəy Zoə marde vositə de Xıdo aştı bimonə, aştı bey bəpeştə isə Deçəy jimoni vositə mıtləğ xılos bəbemon. ¹¹ Əncəx ım vəs ni, deçəmə Rəbb İsa Məsihi vositə de Xıdoən fəxr kardeydəmon ki, esət Deçəy

* **4:16-17** Ofə.17:5; Qal.3:7

* **4:18** Ofə.15:5

* **4:19** Ofə.17:17

* **4:25** Yeş.53:4-5

vositə de Xıdo aştı bıəmon.

Adəm iyən Məsih

¹² *De jıqoy qıno de iqlə insoni^a vositə, mardeyən de qıno vositə bə dınyo oməy. Jıqoən, marde bo həmə insonon omə, çumçiko həmə insonon qıno kardəşonbe.

¹³ Ğanun nıdoə bənav dınyoədə qıno hestbe. Əmma ğanun nıbeədə qıno bə hisob sə beydəni. ¹⁴ İntasi mardey Adəmi^b detobə Musa bə həmməy hıkmronəti kardeydəbe, hətto bənə Adəmi ğəzinə qıləy qıno nı kardəkəsən bə mardey duço be. Adəm omənin bıə Odəmi^b surətbe.

¹⁵ Əmma Adəmi qıno de Xıdo ənomi mığoyisə karde əbini. Çumçiko iqlə insoni taxsırı hı cubətədə vey odəm marde, əmma de Xıdo lutfi iyən qıləy Odəmi, yəni de İsa Məsihi lutfi vositə doə bıə ənom bə vey kəson behəd doə beydə. ¹⁶ Xıdo ənomi de iqlə odəmi taxsırı mığoyisə karde əbini. İqlə qıno bəpeştə omə hıkmri məhkumiyət vardışe, əmma vey taxsırı bəpeştə omə ənomi bəroət vardışe. ¹⁷ Qirəm iqlə odəmi taxsırı hı cubətədə mardey de iqlə odəmi vositə hıkmronəti kardışebo, çe Xıdo bolə lutf iyən salehəti ənomi ğəbul kardəkəson de qıləy Odəmi, yəni de İsa Məsihi vositə mıtıləğ jimon bəsten iyən hıkmronəti bəkarden.

¹⁸ Həğiğətən, çoknə ki iqlə taxsırı hı cubətədə insonon həmməy məhkum kardə bin, jəqoən de iqlə salehə əməli bə insonon həmməy bəroət doəbe ki, bijiyın. ¹⁹ Çoknə ki çe iqlə odəmi beitoətəti hı cubətədə vey kəson qınokor hisob kardə bin, jəqoən çe iqlə Odəmi itoətin bey hı cubətədə vey kəson saleh hisob kardə bəben. ²⁰ Ğanun bə məydon omey səbəbo taxsır vey be. İntasi qıno vey bıə vırədə çe Xıdo lutf həniyəni bol be.

²¹ Çoknə ki qıno hıkmronəti kardışe, marde vardışe, Xıdo lutfən de salehəti hıkmronəti kardeydə ki, deçəmə Rəbb İsa Məsihi vositə zolə jimon bıdə.

6

De Məsihi mardey iyən bəyji bey

¹ Bəs esət çiç bıvotəmon? Qıno kardeyədə dəvom bıkəmon ki, Xıdo lutf həniyəni vey bıbu? ² Əslo ne! Esət ki əmə bə qıno mınosibətədə mardəmon, həni çoknə qıno dılədə jıye bəzinəmon? ³ Bəqəm zıneydənişon ki, əmə həmməy de Məsih İsa i beyro vəftiz kardə beədə Deçəy mardeyən i bimon? ⁴ *Demiyən əmənen vəftiz kardə bimon, Deçəy marde i bimon, Deçəy ivirədə dəfn kardə bimon, jıqoən Məsih de Pıə izzəti mardon dılədə bəyji bey ğəzinə əmənen jəqo nuyə jimon bijiyəmon.

⁵ Şayət bənə Bəçəy marde əmənen mardimonbo, bənə Bəçəy bəyji beyən bəyji bəbemon. ⁶ İmi zıneydəmon, çəmə navkonə təbiət Deçəy ivirədə bə çomex kəşə be ki, həni bə qıno ğul məbəmon, bıdə çəmə jimon qıno hıkmronətiku ozod bıbu. ⁷ Oxo

*5:12 Ofə.3:6

^a5:12 İqlə insoni – yəni iminə inson bıə Adəmi iminə kərə qıno kardışe.

^b5:14 Omənin bıə Odəmi – yəni İsa Məsihi.

*6:4 Kol.2:12

mardə odəm qınoku ozod biə.

⁸ Ehanə de Məsihi mardimonbo, bovə kardeydəmon ki, Deəy ivirədə bəjiyemon.
⁹ Əmə zıneydəmon ki, Məsih mardeyku bəyji beyro həni nıbəmarde. Marde həni Bəy hıkmronəti karde əzını. ¹⁰ Çəy marde bə qıno mınosibətədə iminə iyən oxonə marde be. Çəy kardə jimon isə bo Xıdoye. ¹¹ Jıqonə şımənən de Məsih İsa i be-be ıştəni bə qıno mınosibətədə mardə, bə Xıdo mınosibətədə bəyji hisob bıkən.
¹² Əve mahaştən qıno bəşmə faniyə andomi hıkmronəti bıkə iyən şımənən bəştə andomi ehtiroson itoət bıkən. ¹³ İştə andomi uzvonən nohəxəti diləqi ğəzinə bə qıno təslim məkənən, bərəks, ıştəni çe mardon dilədə bəyji bıəkəson ğəzinə bə Xıdo təğdim bıkən. İştə andomi uzvonən salehəti diləqi ğəzinə bə Xıdo təğdim bıkən.
¹⁴ Qıno bəşmə hıkmronəti nıbəkarde, əve ki şımə Ğanuni hıkmı jiyədə ne, Xıdo lutfi jiyədəşon.

Çe qıno ğul beyku ozod bey

¹⁵ Esət çiç bıkəmon? Ğanuni hıkmı jiyədə ne, lutfi jiyədə beyro qıno bıkəmonbo? Əslo ne! ¹⁶ Bəqəm zıneydənişon ki, itoət kardə ğulon ğəzinə ıştəni bəki təslim bıkoşon, çəy ğul bəbeyşon? Şımə, ya bə marde bardə qıno ğul bıbən, yaan bə salehəti bardə itoətkorəti ğul bıbən. ¹⁷ Navko şımə çe qıno ğul biyon, əmma bə Xıdo şukur bıbo ki, esət bəşmə doə biə təlimi dılısıxto itoət kardıyone. ¹⁸ Jıqonə, qınoku ozod bışon, salehəti ğul bışon.

¹⁹ Az insonon şınəy ğəzinə voteydəm. Çoknə ki sıftə ıştə andomi uzvon ğuli ğəzinə bə mirdoləti iyən bo bevəcə ko kardey təslim kardonbe, jəqonə esət ıştə andomi uzvon ğuli ğəzinə bo mığəddəs beyro bə salehəti təslim bıkən. ²⁰ Şımə bə qıno ğul biə vaxti bə salehəti əməl kardeyku ozod bışon. ²¹ İştə bə vaxti kardə əməlonku çı ğəzənc peqətone? Esət əvon bəşmə xəcolət doydən, oxo çəvon səkiştə mardeye. ²² Esət həni qınoku ozod kardə bıəşon, çe Xıdo ğul bıəşon. Şımə sə ğəzənc şıməni bə mığəddəsəti bardeydə iyən çimi səkiştə zolə jimone. ²³ Oxo çe qıno əvəz mardeye, çe Xıdo lutf isə de Rəbb Məsih İsa vositə biə zolə jimone.

7

Ğanuniku ozod bey

¹ Ha imoniyə boon, ımı bə Ğanuni zınəkəson voteydəm, bəqəm zıneydənişon ki, çanə ki inson bəyjiye ğanun çəy səpe hıkmrone? ² Çe jeni, şuyə çanə ki jiyeydə əv de niqahi bəy bande, əmma çəy şuyə marde bəpeştə jen niqahi ğanuniku ozod beydə.
³ Qirəm jeni, şuyə bəji beədə əv bə co qıləy merdi bə şu bışo, zinokor hisob beydə. Əmma çəy şuyə bımarde, jen niqahi ğanuniku ozod beydə iyən bə co qıləy merdi bə şu bışo, zinokor hisob beydəni.

⁴ Jəqonə, imoniyə boon, şımənən de Məsihi andomi vositə bə Ğanuni mınosibətədə mardəşon ki, bə co kəsi, yəni mardon dilədə bəyji biə Məsihi məxsus bıbən; de jıqoy bo Xıdo səməərə biyən. ⁵ Keyne ki əmə bə cismoniyə təbiətiro jiyeydəbimon Ğanun çəmə andomi uzvonədə qıno vardə ehtiroson hasil kardeydəbe. Bıçımıro əmə bo

marde səmərə vardeydəbimon. ⁶ Əmma esə əmə sıftə çəy əsir bıə bə Ğanuni mınosibətədə mardəmon, çəyku ozod bıəmon. Səkiştədə bə Nıvıştəyon mıvofiğ de kanə şınemoni ne, de tojə doə bıə Mığəddəsə Rufi vositə bə Xıdo xıdmət bıkəmon.

De qıno mıborizə

⁷ Bəs çiç vote bəzınemon? Ğanun de qıno eyniye bəqəm? Əslo ne! Qırəm Ğanun nəbəy, əmə nəznimon qıno çiçe. Qırəm Ğanuni «tamə məkə» votəşnəbəy, az sənərəsim ki, tamə çiçe. ⁸ İntasi qıno in əmri oko doşe bəmınədə tamə hasil kardışe. Ğanun nıbo, qıno mardə. ⁹ Vaxt hestbe Ğanuni zıneydənıbım az bəyjıbım, əmma Ğanuni doə əmr omeədə qıno bəyji be, ¹⁰ az isə mardim. Jıqəən, sərəsəym ki, bəmi jimon doəninə in əmri bomı marde vardışe. ¹¹ Qıno həmonə əmri oko doşe mını dəqijnişe iyən deçəy vositə mını kıştışe. ¹² Jıqəən, Ğanun həğiğətən mığəddəsə, çəy əmrən mığəddəsə, ədolətine iyən çoke.

¹³ Jıqə beşeydə ki, çok bıəy bomı marde vardışe? Əslo ne! Məhz qıno de çokə çiy vositə bomı marde vardışe ki, çəy qıno bey bə oşko beşu. Jıqəən, əmə de əmri vositə oşko bıvındəmon ki, qıno çanə dəhşətine. ¹⁴ Əmə zıneydəmon ki, Ğanunədə ruhaniyə həğiğət heste, az isə andomədəm, ğuli ğəzinə çe qıno hakimiyəti jiyədəm. ¹⁵ Az sərəseydənim çiç kardeydəm; ıştə piyəy kardeydənim, ıştə nıpiyəy kardeydəm. ¹⁶ Qırəm ıştə nıpiyəy kardeydəmbo, bəvədə təsdiğ kardeydəm ki, Ğanun çoke. ¹⁷ Jəqə beədə həni az ne, çımı dılətonədə jiyə qıno ımı kardeydə. ¹⁸ Zıneydəm ki, çımı dılətonədə, yəni çımı cismaniyə təbiətədə çokiyəti ni, piyeydəme çoki bıkəm, əmma karde zıneydənim. ¹⁹ ıştə piyə çokə koy kardeydənim, əmma ıştə nıpiyə bevacə koy kardeydəm. ²⁰ Ehanə ıştə nıpiyəy kardeydəmbo, bəvədə həni az ne, çımı dılətonədə jiyə qıno ımı kardeydə.

²¹ Mılxəs, az qıləy xısusiyət bə oşko becardıme ki, keynə çoki karde piyədə bevacı bə əməl omeydə. ²² Çımı dıl çe Xıdo ğanuniku zovq səydə. ²³ Əmma ıştə andomi uzvonədə co qıləy ğanun vindeydəm ki, deçımı ağılı təsdiğ kardə Ğanuni mıborizə bardeydə iyən çımı andomi uzvonədə bıə bə qıno ğanuni mını əsir kardeydə. ²⁴ Çanə bədbəxtə insonim! Bə marde bardə çı andomiku ki mını xılos karde bəzıne? ²⁵ Şukur bıbu bə Xıdo, Əy deçəmə Rəbb İsa Məsihi vositə ımı kardışe!

Jıqəən, az deştə ağılı bə Xıdo ğanuni, deştə cismaniyə təbiəti isə bə qıno ğanuni xıdmət kardeydəm.

8

Jimon doə Ruf

¹ Esət həni ə odəmon ki de İsa Məsihi i bıən boəvon Xıdo tərəfo hiç qıləy məhkumiyət ni. ² Oxo jimon doə Rufi ğanuni de Məsih İsa vositə tını çe qıno ğanuniku iyən mardeyku ozod kardışe. ³ Jıqəən, insoni cismaniyə təbiəti zəifətiro Ğanuni karde nıznəyon, Xıdo kardışe. Xıdo ıştə Zoə insoni andomədə qınokorə insoni andomi ğəzinə vığandışe, qınonro ğırbon doşe Əv, Deçəy andomi vositə bo qıno marde hikmi becardışe. ⁴ Jıqəən, əmə Ğanuni ədolətine tələbon bə vırə bırosnəmon,

çumçiko həni bə cisoniyə təbiəti mivofiğ ne, bə Rufi mivofiğ jiyeydəmon. ⁵ Bə cisoniyə təbiəti mivofiğ jiyəkəson çe faniyə andomi barədə şineydən, bə Rufi mivofiğ jiyəkəson isə bə Rufi aid bıəyon barədə şineydən. ⁶ Bə cisoniyə təbiəti mivofiğ bıə fikron marde vardeydən, bə Rufi mivofiğ bıə fikronsə jimon iyən sulh vardeydən. ⁷ Jıqonə, cisoniyə təbiəti məğsəd bə Xıdo vəynə deşmenəti kardeye, həmçinin imon bə Xıdo ğanuni tabe nin iyən tabe be əzının. ⁸ Həmçinin bə cisoniyə təbiəti mivofiğ jiyəkəson Xıdo rozi haşte əzının.

⁹ Əmma Xıdo Ruf şımənədə jiyeydəbo, şımə bə cisoniyə təbiəti mivofiğ ne, de Rufi idorə jimon kardeydəşon. Məsihi Ruf kom odəmədə jiyeydənıbo, ə odəm bə Məsihi məxsus ni. ¹⁰ Qirəm şımə de Məsihi jimon kardeydonbo, şımə andom bə qıno mınosibətədə mardə, şımə ruf isə bə salehəti mınosibətədə bəyjiye. ¹¹ Qirəm İsa mardiku bəyji kardə Xıdo Ruf şımənədə jiyeydəbo, Məsihi mardiku bəyji kardə Xıdo şımənədə bıə Deştə Rufi vositə bəşmə faniyə andomonən jimon bədo.

¹² De jıqoy ha imoniyə boon, əmə ğarxə nimon ki, bəştə cisoniyə təbiəti mivofiğ bijiyəmon. ¹³ Qirəm bə cisoniyə təbiəti mivofiğ jiyeydonbo, bəmardeşon, əmma andomi bevəcə koon de Rufi vositə rədd kardeydonbo, bəyjiyeşon. ¹⁴ De Xıdo Rufi idorə kardə bıəkəson həmməy çe Xıdo fərzəndonin. ¹⁵ Oxo şımə sə Rufi ğuləti ruf ni ki, ijənən tarsı dılədə bijiyənən, şımə Xıdo Rufi səyone. De ə Rufi vositə əmə Xıdo fərzəndon beydəmon, bə Xıdo bənə Pıə, «Abba» mırocıət kardeydəmon. ¹⁶ Ruf İştənən deçəmə rufi ivirədə şoydəti kardeydə ki, əmə çe Xıdo fərzəndonimon.

¹⁷ Qirəm Çəy fərzəndonimonbo, ım əve ki həmən Çəy varisimon. De Məsihi ivirədə izzət səyro de Məsihi ivirədə əzob kəşeydəmonbo, Xıdo varisonimon iyən bə Məsihi irsi xanbozimon.

Çəmə izzətinə oməvə

¹⁸ Jıqo şineydəm ki, çəmə esə kəşə əzobon de əməni çəş kardə oməvə izzəti hiç miğoyisə karde əbını. ¹⁹ Oxo həmə ofəyemon çe Xıdo zoon zahir bey de yolə həsrəti bə çəşe. ²⁰ *Çumçiko ofəyemon deştə irodə ne, de Xıdo irodə bo puç bey təslim kardə be. Əmma ofəyemon umudəvoy ki, ²¹ əv iştənən məhv beyku xılos bəbe, bə Xıdo fərzəndon izzətinə ozodəti noil bəbe. ²² Oxo əmə zıneydəmon ki, həmə ofəyemon ivirədə cəfoədəy, detosə esə doj kəşeydə. ²³ *Əncəx iqlə ofəyemon ne, Rufi nubeynə sə əməhonən cəfo kəşe-kəşe həmonə ruji çəş kardeydəmon. Keyne Xıdo əməni fərzənd ğəbul bəkarde, yəni çəmə andomi ozod bəkarde. ²⁴ Oxo de umu əmə xılos bimon. Əmma bə çəşi çiyə umu, umu ni. Ki bəştə vində çiy umu bəkarde? ²⁵ Əmma bəştə nıvində çiy umu kardeədə əy de səbri çəş kardeydəmon. ²⁶ Həmçinin əmə zəif beədə Ruf bəmə koməqəti kardeydə. Əmə zıneydənimon bo çiçi, çı curə dıvo bıəkəmon, intasi Ruf İştən de zıvoni vote nıbə ahu-zo vəsodət kardeydə. ²⁷ Dılon osə kardə Xıdoən zıneydə Ruf çiç şineydə, çumçiko Ruf de Xıdo rizo bo Xıdo xəlği vəsodət kardeydə.

*8:20 Ofə.3:17-19

*8:23 1Kor.15:35-54; 2Kor.5:2-4

²⁸ Əmə zineydəmon ki, Xıdo har çiy Boəy piyəkəson iyən Bəçəy məğsədi mıvofiğ sədo kardə bəkəson xəyriro kardeydə. ²⁹ Çumçiko Xıdo sıftəku İştə zınə odəmon Bəştə Zoə surəti mıvofiğ beyro təyin kardışe ki, Əv çe vey boə dilədə iminəvəçə bıbu. ³⁰ Sıftəku təyin kardəbiə odəmon sədo kardışe, sədo kardəbiə odəmonən saleh hisob kardışe, bə saleh hisob biə odəmonən izzət doşe.

İsa Məsihədə biə Xıdo mehibbət

³¹ Bəs bı barədə çiç bıvotəmon? Qirəm Xıdo deyəməybo, ki bəmə vəynə mande bəzine? ³² Xıdo hətto muzayiğə nıkardışe İştə Zoə, çəmə həmməy roədə bə marde təslim kardışe Əv. Jıqo ğırboni doəkəs həmə çiyonənən bəmə ehsan bəkarde. ³³ Xıdo səçin kardə odəmon ki ittıhom karde bəzine? Əvoni saleh hisob bıkə Xıdoye! ³⁴ Məhkum bıkə kiye? Mardə iyən həmçinin bəyji biə Məsih İsa, həmə Xıdo rostədəy, həməən boəmə vəsodət kardeydə. ³⁵ Əməni Məsihi mehibbətiku ki esındiniye bəzine? Əzyət, çətini, təğib, vəşyeni, sə-tan nıbey, təhlukə, şımşı? ³⁶ *Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Ruji dırozi əmə İştı roədə marde təhlukədəmon,
Obırniyə biə pəson hisob kardə beydəmon».

³⁷ Əmma de əməni piyə Xıdo vositə bıçımon həmməy qırd ğələbə jəydəmon. ³⁸ Oxo xatırcəmim ki, nə marde, nə jimon, nə mələkon, nə səkkon, nə ğıvvon, nə esət, nəən oməvədə bıəyon, ³⁹ nə barzəti, nə nığili, nəən co qıləy məxloğ əməni de Rəbb Məsih İsa vositə biə Xıdo mehibbətiku bo esındiniye ğadir ni.

9

Çe Xıdo səçin kardə xəlğ

¹ Az bə Məsihi imon vardəkəsi ğəzinə həğiğəti voteydəm, du voteydənım. Çımı vicdonən de Mığəddəsə Rufi imi təsdiğ kardeydə. ² Çımı dilədə hejo qıləy yolə ğəhər, qıləy iztirob heste. ³ Bəştə imoniyə boon, yəni həmvətənon xatır az ıştən əpime Məsihiku bə kəno şodoə bıbum. ⁴ Əvon İsrailjonin ki, Xıdo boştə fərzənd peqətəşe əvoni, İştə izzəti bəvon nişo kardəşe, deyəvon əhdon bastə biə, bəvon Ğanun doə biə, məbədi ibodət boəvone iyən Xıdo vədon bəvon doə biən. ⁵ Əcdodon çəvon xəlğə oməyn, çəvon arədə Məsih bə dınyo oməy. Əv har çiy səpe biə Xıdoye ki, zoləti izzət bıbu Bəy! Amin.

⁶ Əmma im əv ni ki, Xıdo İştə doə sıxani bə vırə nırosnişe. İsrailjon həmməy həğiğiyə İsrailij nin. ⁷ Hiç İbrahimi nəsilə bıəyonən həmməy İbrahimi fərzəndon nin. Oxo Xıdo votəşe: «İsaği pevatəyon ıştı nəsil hisob kardə bəben». ⁸ Çımı mənə əve ki Xıdo fərzəndon cismən bə dınyo oməkəson nin, əvon de Xıdo vədi fərzənd bin ki, İbrahimi nəsil hisob kardə beydən. ⁹ *Jıqo vəd doə bıbə: «Omə sori bı vaxti bomem iyən Sara qıləy zoəş bəbe». ¹⁰ Im hələ həmmə niy, Rıvqən çəmə bobo İsağə bə ikizə

*8:36 Zəb.44:22

*9:9 Ofə.18:10

zoon hamilə mande. ¹¹* Əmma çəy əğılon hələ moəo nıbə iyən çoki, yaan bevəci nıkardə iminə beyəti de Xıdo səçini miyyəən kardə be, ¹² in səçin bəçəvon əməlon qorə ne, Xıdo Bəştə dəvəti mıvofiğ bə Rivqə jıqo votəşbe: «Yolə boə bə rukə boə ğollığ bəkarde». ¹³* Çoknə ki Miğəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə: «Yağubi piyəme, Esavi isə rədd kardıme».

¹⁴ Bəs esət çiç bıvotəmon? Bəqəm Xıdo nohəxəti kardışe? Əslo ne! ¹⁵* Əy votəşbe bə Musa: «Bəki mərhəmət karde piyeydəme, bəy mərhəmət kardeydəm, bəki rəhm karde piyeydəme, bəy rəhm kardeydəm». ¹⁶ De jıqoy səçin kardə bey insoni piyəyku, yaan həkəmətiku ni, ım əncəx mərhəmətinə Xıdo koye. ¹⁷* Əve Miğəddəsə Nıvıştəyədə Xıdo bə fironi voteydə: «Bıçımıro tını barz kardıme ki, İştə ğudrəti ıştı səpe nişo bıkəm iyən Çımı nom həmə dınyoədə məşhur bıbu». ¹⁸ De jıqoy Xıdo bəki mərhəmət karde piyeydəşe, bəy mərhəmət kardeydə, kiş piyeydə kəcbəs bıkə, əy kəcbəs kardeydə.

¹⁹ Esət tı bəmi vote bəzineş: «Bəs Xıdo həni boçi əməni taxsırkor bekardeydə? Bəqəm kiysə Bəçəy irodə zidd şe bəzine?» ²⁰ Əmma, ha inson, tı ki beydəş ki, de Xıdo həsbəhs kardeydəş? Bəqəm soxtə bıə qıləy çiy bə soxtevoni vote bəzine: «Boçi tı mını jıqo soxtə?» ²¹ Bəqəm dizəkə nişe ixtiyor ki, eyne qılıyo qıləy ğabi bo təmizə koy, ə qıləyni isə bo notəmizə koyro bısoxtı?

²² Qirəm Xıdo İştə ğəzəbi iyən ğudrəti nişo doyro Bəçəy ğəzəb omə, bo məhv bey hozı kardə bıə ğabon ğəzinə bıə bə əməhon, de yolə səbri petoveybo, əmə çiç vote bəzinemon? ²³ Bəqəm Əy ımı kardışe ki, bo izzətiro hozı kardə bıə, mərhəmət pəydo kardəkəson İştə bolə izzəti oşko bıkə? ²⁴ Əncəx Yəhudiyon arəo ne, həməən co milləton arəo sədo kardə bıəkəson əmənimon. ²⁵ Çoknə ki Huşə peyğəmbəri kitobədə votə beydə:

«Bəçımı xəlğ nıbəy,
Çımı xəlğış bəvotem,
Bəçımı piyəy nıbəy,
Çımı piyəyiş bəvotem».

²⁶* «Bəvon “şımə Çımı xəlğ nişon” votə vırədə “şımə Hest Bıə Xıdo fərzəndoniyon” votə bəbe».

²⁷* Yeşayən İsraili barədə jıqo nıdo kardeydə:

«Hətto İsraili fərzəndon dıyo ğumi ğədəredə vey bıbonən,
Əncəx çəvono mandə i dastə xılos bəbe.

²⁸ Çumçıko Rəbb İştə sıxani

Qırd iyən rəyrə bə vırə bərosne zəmini dimisə».

*9:11-12 Ofə.25:23

*9:13 Məl.1:2-3

*9:15 Beşe.33:19

*9:17 Beşe.9:16

*9:26 Huşə 1:10

*9:27-28 Yeş.10:22-23

²⁹ *Çe Yeşayə navo votəy ğəzinə:
«Qirəm Osmoni Ləşğəron Rəbbi
Çəmə xəlğə çandə qılə nəsili
Səlomət haştəşnəbəy,
Əmə bənə Sodomi əbimon,
Bə Homorrə oxşəş ədemon».

Çe İsraili beimonəti

³⁰ Bəs çiç bivotəmon? Bəroət səyro həkəməti nıkardə co milləton de imoni vositə bəroət səşone. ³¹ Əmma de Ğanuni vositə bəroət səy piyə İsrail xəlği nıznəşe bəroət se. ³² *Boçi? Çumçiko əvon bə imoni ne, bə əməlon peştıpur beydən. Jıqəən, əvon «bə dəğandə sıği» pepuşiyen. ³³ *Çoknə ki Miğəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:
«Imeha, Sionədə dəğandeyro qıləy sığ iyən dəqijniyero qıləy hal noydəm,
Bəy imon vardəkəs xəcolət nıbəkəşe».

10

Xılos bo həmməye

¹ Ha imoniyə boon, az dılisıxto orzu kardeydəm ki, İsrailijon xılos bıbun iyən bıçımıro bə Xıdo dıvo kardeydəm. ² Az ıştən çəvon barədə şoydəti kardeydəm ki, əvon vey piyeydəşone Xıdo irodə bə vırə bırosnın, əmma bəvonku həğiğiyyə zınəy ni. ³ Çumçiko əvon Xıdo doə salehəti sənırəsəyn, ıştə salehəti bərgəror kardeyro cəhd kardışone, bə Xıdo salehəti təslim nıbin. ⁴ Məsih Ğanuni təmom kardışe ki, har imon vardəkəs saleh hesab kardə bıbu.

⁵ *Musa de Ğanuni vositə bıə salehəti barədə jıqə nıvıştəydə: «İmoni bə vırə rosniyə odəm çımon hımhımbədə bəjjiyey». ⁶ *Əmma de imoni vositə bıə salehəti barədə jıqə votə beydə: «İştə dılədə məvot “Ki bə osmonon rost bəbe”, yəni Məsihi ebəvarde? ⁷ yaan “Ki bə bınnıbə niğili ebəvoy”, yəni Məsihi mardiku bəyji bəkarde?» ⁸ Bəs bəvədə çiç votə beydə? «Xıdo Kəlom bəti vey neze, əv ıştı zıvonədə iyən dılədəy». Əmənen həmonə imoni kəlomi vəz kardeydəmon: ⁹ qirəm deştə zıvoni bərmalə bıvotoş İsa Rəbbe iyən dılisıxto imon bıyoş ki, Xıdo mardon dılədə bəyji kardışe Əv, tı xılos bəbeş. ¹⁰ Harki dılisıxto imon bıyo, ım bəy salehəti doydə iyən deştə zıvoni bərmalə bıvoto, əv xılos beydə. ¹¹ *Jıqəən, Miğəddəsə Nıvıştəyədə votə beydə: «Bəy imon vardəkəs xəcolət nıbəkəşe». ¹² Oxo iyo Yəhudi iyən co milləti arədə fərgə ni, Rəbb çe həmməy Rəbbe, harki Əy sədo kardeydəbu, bəy bol-boli bərekət doydə.

*9:29 Yeş.1:9

*9:32 Yeş.8:14

*9:33 Yeş.28:16; 1Pet.2:6-8

*10:5 Lev.18:5

*10:6-8 Ğanun.30:12-14

*10:11 Yeş.28:16

¹³* «Harki Rəbbi nomi sədo bıko, əv xilos bəbe». ¹⁴ Bəs əvon çoknə sədo bəkan ə Şəxsi ki, Bəy imon vardəşonni? Çoknə bə Şəxsi imon biyən ki, Çəy barədə məsəşonni? Çoknə bəməsən ki, vəz kardəkəs nıbo? ¹⁵* Vıǵandə nıbon, çoknə vəz bəkan? Çoknə ki Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə: «Şoyə Xəbə rosniyəkəson ǵədəmon çı xose!» ¹⁶* Əmma həmməy ǵəbul nıkardışone Şoyə Xəbə. Yeşayə voteydə: «Ya Rəbb, ki bovə kardışe bəçəmə votə kəlomi?» ¹⁷ De jıqoy imon de Şoyə Xəbə məsey, məseyən de Məsihi kəlomi vositə bə əməl omeydə.

¹⁸* İntasi parseydəm: bəqəm əvon nıməsəşone? Həlbətən məsəşone. Oxo Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Çəvon sədon bə həmə dınyo pevilo be,
Çəvon sıxanon de bə zəmini oxoy rəsəy».

¹⁹* İjənən parseydəm: be bəzine İsrail sənirəsəy? Hələ bə vaxtonədə Musa votəşbe:
«Az jıqo bəkam, şımə həsəd bəbayon Bəçmı xəlǵ nıbə odəmon,
De qıləy beaǵılə milləti vositə şıməni rıknə bəkardem».

²⁰* Yeşayə isə de ciqəmandəti voteydə:
«Bomı nınəvəkəson pəydo kardışone Mını,
Bə Mını nıparsəkəson Az zahir bim».

²¹ İsraili barədə isə jıqo voteydə:
«Ruji dırozi edaştıme İştə daston bı beitoətinə, ǵıyoməvonə xəlǵi».

11

Çe Xıdo səçın kardə xəlǵ

¹* De jıqoy parseydəm: məqəm Xıdo rədd kardışe İştə xəlǵ? Əslo ne! Az ıştənən İbrahimi nəsilə, Benyamini ǵəbiləo bıə qıləy İsrailijim. ² Xıdo rədd nıkardışe İştə sıftəku zınə xəlǵi. Bəqəm şımə zıneydənişon ki, Mıǵəddəsə Nıvıştəyədə İlyasi barədə çiç votə beydə? İlyasi İsraili barədə bə Xıdo şikat kardışe: ³* «Ya Rəbb! Əvon kıştışone İştı peyǵəmbəron, rıjnişone İştı ǵırbonqon. İqlə az mandim, piyeydəşone çımı coniyən bıstənın». ⁴* Bəs Xıdoku çı cəvob oməy bəy? «Az bə Baal votə bıə bıti səcdə nıkardə haft həzo odəmi Boştə oqətəme».

⁵ Jıqonə esətnə vaxtədən de Xıdo lutfi səçın kardə bıə qıləy dastə heste. ⁶ Qirəm ım de lutfi bıbo, həni de əməlon ni. Oxo lutf həni lutf nəbi.

* **10:13** Yoel 2:32

* **10:15** Yeş.52:7

* **10:16** Yeş.53:1

* **10:18** Zəb.19:4

* **10:19** Ğanun.32:21

* **10:20-21** Yeş.65:1-2

* **11:1** Fil.3:5

* **11:3** 1Pod.19:10,14

* **11:4** 1Pod.19:18

⁷ Bəvədə çiç vote bəzinemon? İsrail bo çiçi nəveydəbe, nıznaşe əv bə dast varde, əncəx səçin kardəbiəyon bə dast vardışone, əmandəyon həmməy isə kurocəğ bin.

⁸* Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Xıdo kurocəğ kardışe çəvon ruf,
Detosə imrujnə ruji çəvon çəşon vindeydənin,
Çəvon quşonən nıməsəşone».

⁹* Davudən jıqo voteydə:

«Bıdə çəvon surfon bəvon tələ, səl bıbu,
Bıdə əvon dəqının iyən əvəz bıstənin.

¹⁰ Bıdə bəçəvon çəşon siyo bo, nıvındın,
Bıdə əvon hejo peştəsi bıbun!»

Co milləton xılos

¹¹ De jıqoy parseydəm: məqəm İsrailijon jıqo dəqınıyən ki, həni hiç bə səpo nıbeştən? Əslo ne! Əmma çəvon royku beşe bo co milləton xılosi səbəb be ki, İsrailijon bəvon həsəd bıbən. ¹² Qirəm çəvon dəqınıye bo dınyo baxtəvərəti, çəvon royku beşe bo co milləton baxtəvərəti vardışebo, buni çəvon mıkəmmələti, çanə yolə baxtəvərəti bəvarde.

¹³ İntasi, ha co milləton, bəşmə voteydəm, az bo co milləton həvari beyro deştə xıdməti fəxr kardeydəm ki, ¹⁴ ğasbu ıştə həmgəbilon bə həsəd biyəm iyən çəvon kali qılın xılos karde bızınım. ¹⁵ Qirəm çəvon rədd kardə be bo dınyo xılos vardışebo, çəvon ğəbul kardə be çiç bəbe? Çe mardeyku bə jimon oqardey! ¹⁶ Şayət həmi iminə tikə bə Xıdo həsr kardə bıəbo, həmi həmməyəvo Bəy həsr kardə bıə, şayət rişə bə Xıdo həsr kardə bıəbo, xol-xıçonən Bəy həsr kardə bıən.

¹⁷ Əmma kali xıçon bırıniyə vırədə, tı, ha telə zeytunə do, bə əsl zeytunə doyd bəhərinə puzə ğələm kardə bıəş iyən bəçəy rişə şirə xanboziş, ¹⁸ çə xıçon vədə şəhn məkə. Şəhn bıkoş, bızın ki, tı rişə oqəteydəniş, rişə tını oqəteydə. ¹⁹ Bəvədə vote bəzineş: xıçon bırıniyə bin ki, az çəvon vırədə ğələm kardə bıbum. ²⁰ Roste, əvon bəştə beimonətiro bırıniyə bin, əmma tı ıştə imoni hıubətədə ıştə vırədə mandəş. Bıçımiro şəhn məkə, bərəks, bıtar! ²¹ Qirəm Xıdo bə təbii bıə xıçon həyfiş noməybo, botınən həyfiş nıbome. ²² Tı bıvınd ki, Xıdo i tərəfədə həm xəymandə, həmən vey ciddiye. Bo dəqınıyəkəson ciddiye, botı isə xəymandə bəbe, qirəm tı Bəçəy xəymandəti band bıboş. Co curə bıbo, tınən bırıniyə, şodoə bəbeş. ²³ Şayət Yəhudiyon ıştə beimonətiədə nımandon, əvonən ğələm kardə bəben, Xıdo ğadire əvoni ijənən bo ğələm karde. ²⁴ Qirəm tı telə zeytunə doyd bırıniyə bıəş, bəştə mıvofiğ nıbə bə əsl zeytunə doyd ğələm kardə bıəşbo, in təbii bıə xıçon həniyən hoson ğələm kardə bəben!

İsrail xılos bəbe

²⁵ Ha imoniyə boon, az piyeydəmni şımə çı sırıku bəxəbə bıbən: İsrailijonədə kali

* **11:8** Ğanun.29:4; Yeş.29:10

* **11:9-10** Zəb.69:22-23

qilon detobə bə vaxti kurocəğ bəben ki, co millətono xilos bəyon hisob təmom bıbu.

²⁶*De jıqoy həmə İsrail xilos bəbe. Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Xilosəkə Siono bome,

Beimonəti diyəro bəkarde Yağubi nəsilo.

²⁷Çımı deyəvon dəbastə Əhd ıme,

Çəvon qınon arəo peqətə bəben».

²⁸Şoyə Xəbə məsələdə İsrailijon deşmen beşey bəşmə xəyri be, əmma əvon çe Xıdo səçin kardə xəlğın iyən Xıdo bəçəvon əcdodon xatır əvoni piyeydəşe. ²⁹Oxo Xıdo doə ənomon iyən dəvəti bə dumo səy əbini. ³⁰Vaxt hestbe şımə bə Xıdo beitoət bişon,

əmma esət çəvon beitoətəti hıubətədə şımə mərhəmət pəydo kardıyone. ³¹Jəqəən əvon bənə şımə beitoət bin ki, ıştənən esət mərhəmət pəydo bıkən. ³²Çumçıko Xıdo

həmməy bə beitoətəti əsir kardəşe ki, bə həmməy mərhəmət bıkə.

Bə Xıdo həmd-səno

³³Çe Xıdo mıbofəti nişe sə-bın,

Çəy hıkmət iyən zınəy çı nığile!

Çəy ehkomon bə ağıli dəvijyeydənin,

Bəçəy roon sərəse beydəni!

³⁴*«Ki sərəsəy bə Rəbbi ağıli?

Ki Bəy məslohatəvon be?»

³⁵*«Ki Bəy jıçiy doşe ki,

Bə dumo bıpiyışe?»

³⁶*Oxo çe har çiy səvon Əve, har çiy Deçəy vositə be iyən Boəy mıvcude. Zoləti izzət bıbu Bəy! Amin.

12

İştəni bə Xıdo həsr bıkən

¹De jıqoy ha imoniyə boon, bə Xıdo mərhəməti xoto bəşmə lovə kardeydəm ki, ıştə andomi bəyjiyə, mığəddəsə iyən Xıdo rozi haştə qıləy ğırboni ğəzinə Bəy təğdim bıkən. Əncəx jıqo ibodət həğiğiyə xıdməte. ²Şımə bə ın zəmonə mıvofığ jimon məkən, bərəks, deştə şınemoni nu be-be dəqiş bıbən ki, bə Xıdo çokə, rozi haştə iyən mıkəmmələ irodə sərəse bıznen.

³Xıdo bəmı doə de lutfi bəşmə har qıləyni voteydəm ki, həddisə ziyodə bəştə dəqər mədən, intasi şımənədə har kəs Xıdo bəy doə imoni mığobilədə bəştə dəqər bıdə.

⁴*İmeha, məsələn, insoni andomədə veyə uzvon bıbonən, çəvon har qıləyni vəzifə

* **11:26-27** Yeş.59:20-21; Yer.31:33-34

* **11:34** Yeş.40:13

* **11:35** Əyy.41:11

* **11:36** 1Kor.8:5-6

* **12:4-5** 1Kor.12:12

eyni ni. ⁵ De jıqoy əmə vey bıbomonən de Məsihi ibeyətiədə de iyəndı i andomimon, iyən co-co uzvonimon bə iyəndı bandimon. ⁶ *Xıdo bəmə doə de lutfi vositə bə curbəcürə ənomon molikimon. Çe i kəsi ənom peyğəmbərətiysə, bıdə de həğiğiyyə imoni vositə peyğəmbərəti bıkə; ⁷ ənomış xıdməteysə, bıdə xıdmət bıkə; mıəllimətiysə, bıdə omutı; ⁸ nəsyət doəkəse, bıdə nəsyət bıdə; baxşə doəkəse, de səxa bıdə; rəhbərəysə, de həkəməti bıkə; mərhəmət bıkəysə, əy de şoyvo bıkə.

De mehibbəti rəftor bıkən

⁹ Bıdə şımə mehibbət həğiği bıbu. Bə bevəci karde nifrət bıkən, bə çoki karde band bıbən. ¹⁰ Boə gəzinə bıpiyəni iyəndı. Bə iyəndı hurmət kardeyro cəhd bıkən. ¹¹ Şımə həkəməti bə kam nıbu, de yəlovinə rufi Rəbbi koy bıkən. ¹² Bıdə şımə umu boşmə şoyvo biyə. Bə har əzyəti petovən. Hejo dıvo bıkən. ¹³ Bə ehtiyoc bıə imoniyon koməqəti kardeyədə iştirok bıkən. Ğonəğpərvər bıbən.

¹⁴ *Xəy-dıvo bıdən bə şıməni rımuz kardəkəson, lənət ne, xəy-dıvo bıdən. ¹⁵ De şoy-şoy kardəkəson şo bıbən, de bəməkəson bıbəmən. ¹⁶ *De iyəndı tıvoxətiədə jimon bıkən, ğuddəyn məbən, de məzlumon dustiyəti bıkən. İştəni ağılmand hisob məkən. ¹⁷ Bevəci əvəzi bevəci məkən bə hiç kəsi. Çe həmməy nəzədə çok bıə koon kardeyro həkəm bıbən. ¹⁸ Mımkun ğədərədə de həmməy tıvox rəftor bıkən. ¹⁹ Ha azizqiromiyon, hiç kəsiku xısus məstənən, bə Xıdo gəzəbi imkon bıdən. Çumçiko nıvıştə bıə ki, Rəbb jıqo voteydə: * «Xısus Çımıne, əvəzi Az bədom». ²⁰ *Bərəks, «ıştı deşmeni vəşişebu, bəy harde bıdə, təşişebu, bəy peşoməy bıdə. Demi tı əy de xəcoləti bəsuteş». ²¹ Bevəciəti bəti ğalib nıvo, bə bevəci de çoki ğələbə bıjən.

13

Bə hakimiyəti tabe bıbənən

¹ Har kəs bə hakimiyəti tabe bıbu. Çumçiko Xıdo tərəfo təyin kardənibə hakimiyət ni, mıvcud bıə hakimiyəton Xıdo tərəfo təyin kardə bıən. ² Bı səbəb bə hakimiyəti zidd beşə odəm bə Xıdo təyin kardəy vəynə beşeydə iyən jıləvonon iştəni bə mıhokimə duço kardeydən. ³ Rəhbəronku çokə ko kardəkəson ne, bevəcə ko kardəkəson tarseydən. Qirəm tı piyeydəbu, hakimiyətiku nıtarisi, çokə ko bıkə, əv tını tarif bəkarde. ⁴ Rəhbər boştı foydəro bə Xıdo xıdmət kardeydə. Əmma bevəcə ko kardeydəşbu, bıtaris! Çumçiko əv hədəərə vırədə şımşı kırneydəni, bə Xıdo xıdmət kardeydə ki, bevəcə ko kardəkəsiku xısus bıstəni iyən çe Xıdo gəzəbi bəçəy sə ekə. ⁵ Əve ki əncəx gəzəbi tarsiku ne, bə vicdoni xatır bə hakimiyəti tabe bıəniniş.

*12:6-8 1Kor.12:4-11

*12:14 Mat.5:44; Lukə 6:27-28

*12:16 Sul.3:7

*12:19 Ğanun.32:35; İbr.10:30

*12:20 Sul.25:21-22

⁶* Bıçımıro şımənən doyənə doydəşon, oxo rəhbəron daimən deştə koy mışğolin bə Xıdo xıdmət kardeydən. ⁷ De jıqoy bəki çiç doəninişon əy bıdən bəy: bəki doyənə, bəki rusum, bəki hurmət, bəki izzət.

Bıpiyənen iyəndı

⁸ Ğərəyz mehıbbəti bə iyəndı hiç çiyədə ğarzxo məmandən, co kəsi piyəkəs bə Ğanuni əməl kardeydə. ⁹* Jıqoən, «zino məkə, ğətl məkə, dızdi məkə, tamə məkə» iyən əmandə əmron jıqo xulasə beydən: «Bənə ıştəni bıpiy ıştə hamsiyə». ¹⁰ Piyəkəs bəştə hamsiyə bevəci əkəni, bı səbəb mehıbbət Ğanuni icro kardeye.

¹¹ Həni zıneydəşon ki, kon vaxt omə rəsə, şımə hano pebey vaxt omə. Çəmə xılosi təmom bey esət həniyən neze, çəmə sıftə imon vardə vaxtisən. ¹² Şəv dəvarde, ruj həni nez be, bıçımıro çe toyki şərə koon bə kəno şodəmon iyən nuri avjoron peqətəmon.

¹³ Rujəruşnədə bey ğəzinə de ləyoğəti jimon bıkəmon. Bə eyş-ısrəti iyən sərxoşəti, beəxloğəti iyən cinsiyə dəqardəti, bə mınəqişə iyən bə həsədi sə evə məjənəmon.

¹⁴ Bərəks, çe Rəbb İsa Məsihi xosiyəti peqətən iyən ıştə cismaniyə təbiəti ehtiroson bə vırə rosniye fikirədə məbən.

14

Co kəson mihokimə məkən

¹* İmoni zəif bıəkəsiyən bəştə arə ğəbul bıkən, əmma mıbohisəynə məsəlon deəy mızokirə məkən. ²* Kiysə bovə kardeydə ki, har çiy harde bəbe, əmma imoni zəif bıəkəs əncəx tərəvəz hardeydə. ³ Har çiy hardəkəs bə çiçiyəsə nahardəkəsi xor diyə nıkə. Çiçiyəsə nahardəkəsən har çiy hardəkəsi mihokimə nıkə. Oxo Xıdo ğəbul kardəşe əv. ⁴ Tı ki beydəş ki, co kəsi xıdmətəvoni mihokimə kardeydəş? Çə xıdmətəvoni əğə ixtiyor hestışe çəy həxin bey, yaan nohəx bey barədə ğəror bekə. Xıdmətəvon həxin bebəşe, çumçiko Rəbb əy həxin bekardeyro ğadire.

⁵ Kiysə qıləy ruji çə qılə rujisə baş zıneydə, co kəs isə həmə rujon eyni zıneydə. Bıdə har kəs ıştə əğidədə xatırcəm bıbu. ⁶ Qıləy ruji çə qılə rujisən baş zınəkəs ımı bə Rəbbi xoto kardeydə. Har çiy hardəkəs bə Rəbbi xoto hardeydə, çumçiko bə Xıdo şukur kardeydə. Har çiy nahardəkəsən bə Rəbbi xoto hardeydəni iyən bə Xıdo şukur kardeydə. ⁷ Oxo çəmə hiç qıləyni boştə jiyeydəni iyən boştə mardeydəni.

⁸ Jiyeydəmonbo, bo Rəbbi jiyeydəmon, mardeydəmonbo, bo Rəbbi mardeydəmon. Jıqo ki bıjiyomonən, bımarədomonən bə Rəbbi məxsusimon. ⁹ Oxo Məsih marde iyən bəyji be ki, həmə mardəkəson, həməni jiyəkəson Rəbb bıbu.

¹⁰* Bəs tı boçi ıştə imoniyə boə mihokimə kardeydəş? Yaanki boçi bəştə imoniyə boə

* **13:6-7** Mat.22:21; Mark 12:17; Lukə 20:25

* **13:9** Beşe.20:13-17; Ğanun.5:17-19,21; Lev.19:18

* **14:1-6** Kol.2:16

* **14:2** 1Kor.8:1-13

* **14:10** 2Kor.5:10

xor diyə kardeydəş? Əmə həmməy çe Xıdo məhkəmə vədə bəmandemon. ¹¹*Oxo Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Rəbb voteydə:

Ğəssəm hardıme Bəştə hestemoni,

Har kəs Çımı poədə dəzıno bome,

Har zıvon bəyon bəkarde Xıdo Azim».

¹²De jıqoy əmə har kəs ıstə barədə bə Xıdo hisobot bədomon.

¹³*Bıçımıro həni iyəndı mıhokimə məkəmon, çok bəbe ki, ıstə imoniyə boə dəqijniyə, yaan bə bevəcə ro okırniyə jıçiy məkəmon. ¹⁴Bə Rəbb İsa məxsus bıə imonini ğəzinə xatırcəmim ki, hiçiy ıstən-bəştə mırdol ni. Əmma kiysə çiçiyse mırdol hisob kardeydəbu, əv boəy mırdole. ¹⁵Qırəm ıstı imoniyə boə bəştı hardə jıçiy qorə məyus beydəbu, bəvədə tı de mehıbbəti rəftor kardeydəniş. Bəştə hardə çiyro ıstə imoniyə boə bə həloki təslim məkə, oxo Məsih boəyən ğırbon şə. ¹⁶İmkon mədən ki, şımə çok hisob kardə bə çokə çiy bevəc bıvotın. ¹⁷Oxo Xıdo Podşoəti harde-peşomeyku iborət ni, əv Mıǵəddəsə Rufi doə salehəti, sulh iyən şoyvoye. ¹⁸Bə Məsihi jıqonə xıdmət kardəkəs, Xıdo rozi haşteyde iyən çe insonon nəzədə ləyoğətine.

¹⁹De jıqoy sulh vardə iyən bo iyəndı ovc vardə koonro ıstəni həsr bıkəmon. ²⁰Bə harde xoto Xıdo koon dəməqordın! Har hardemon poke. Əmma deştə hardemoni co kəson dəqijniyəkəs bevəcə ko kardeydə. ²¹İştı qujd hardey, çəxır peşomey imoniyə boə dəqijneydəbo, çok bəbe ki tı imoni nıke. ²²Bı məsəlonədə ıstə rəy ıstə dılədə oqət, bıdə əncəx Xıdo bıznı. Çı baxtəvərə bəştə ğərori qorə ıstəni mıhokimə nıkardəkəs! ²³Kiysə hardeydə, əmma bəştə bı ğərori şək vardeydəbo, ə şəxs məhkum beydə. Çumçıko çəy kardə ko bə imoni band ni iyən bə imoni band nıbə har çiy qınoye.

15

Bə iyəndı xıdmət bıkən

¹İmoni zumand bıə əməhon bə imoni zəif bıəkəson koməqəti kardəninimon, əncəx ıstə xəyri çəş kardənin nimon. ²Çəməhono har kəs bəştə hamsiyə çoki iyən ruhani inkişof karde məğsədi xıdmət kardənin, əy rozi haştənine. ³*Oxo Məsihi əncəx İstəni rozi nahaştışe. Çoknə ki nıvıştə bıə: «Tını təhğir kardəkəson təhğiri jiyədə mandim». ⁴Mıǵəddəsə Nıvıştəyonədə nıvıştə bıəyon həmməyəvo əməni omuteyro nıvıştə bin ki, əmə durum iyən dılvandı bıstənəmon, çəmə umu bıbu. ⁵Səbr iyən dılvandı səvon bıə Xıdo, bə Məsih İsa orzu mıvofiğ bəşmənen de iyəndı rozıyətı bəxş bıkə ki, ⁶həmməy ivirədə iyən de eyni sədo bəçəmə Rəbb İsa Məsihi Pıə Xıdo izzət bıdən.

⁷Bıçımıro Məsih şıməni çoknə ğəbul kardışe, şımənen bo Xıdo izzətı iyəndı ğəbul bıkənən. ⁸Oxo Məsih, çe Xıdo bərhəx bey nişo kardeyro de sınıtəi vositə əhd bastə

*14:11 Yeş.45:23; Fil.2:10-11

*14:13-15 1Kor.8:1-13

*15:3 Zəb.69:9

Yəhudiyon xıdmətəvon be ki, bə əcdodon doə bıə vədi bə vırə bırosnı. ⁹ *Həmən bə səbəb ki, co millətonən bə Xıdo mərhəmətiro Bəy izzət bıdən. Çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Bıçımıro həmə milləton dılədə
Bəti şukur bəkam,
İştı nomi tərənnum bəkam».

¹⁰ *İjən votə beydə:

«Ha co milləton, Deçəy xəlği ivırədə şoy-şoy bıkən!»

¹¹ *İjənən votə beydə:

«Ha həmə milləton, bə Rəbbi həmd-səno bıkən!
Ha həmə umməton, Əy mədh bıkən!»

¹² *Yeşayən jıqo voteydə:

«Yesseyi oroğ-toroğ bome,
Bə milləton hıkmronəti bəkarde,
Co milləton Bəy umu bəbasten».

¹³ Bıdə umu səvon bıə Xıdo şıməhon de imoni vositə har curə şoyvo iyən sulhi pur bıkə ki, şımə de Mığəddəsə Rufi ğudrəti iyən umu qırd pur bıbən.

Məsihi xıdmətəvon

¹⁴ Çımı imoniyə boon, az şımə barədə xatırcəmim ki, şımə de çokiəti purişon, de har curə zınəy mıkəmməl bıəşon iyən bə iyəndı nəsyət doy bəzıneşon. ¹⁵ Əmma çe Xıdo bəmı lutf doə kali məsəlon bəşmə yod dənoyro ciqə kardıme ki, ın sıxanon bəşmə bınıvıştım. ¹⁶ Bə həmonə lutfıro az bo co milləton çe Məsih İsa xıdmətəvon bim ki, qıləy kahini ğəzinə çe Xıdo Şoyə Xəbə vəz bıkəm iyən co milləton de Mığəddəsə Rufi təğdis kardə bıbun, loyiğə təğdim bıbun bo Xıdo. ¹⁷ De jıqoy az bə İsa Məsihi aid bıə bənə qıləy insoni bə Xıdo deştə kardə xıdməti fəxr karde bəzınem. ¹⁸ Az ciqə kardeydənim çiçsə co qıləy çiy bıvotım, ğərəyz Məsihi deçımı vositə kardəyon. Əy co milləton bə itoət vardeyro çımı sıxanon, əməlon, ¹⁹ əloməton iyən xariqon de Mığəddəsə Rufi ğudrəti oko doşe. Jıqoən, az dəmandım Yerusəlimo detobə İllirikum viloyəti Məsihi Şoyə Xəbə pevılo karde. ²⁰ Az hejo cəhd kardıme ki, Məsihi nomi nıməsə vıronədən Şoyə Xəbə pevılo bıkəm, co kəson noə bıneçə səpe bina nıdutım.

²¹ *Əmma çoknə ki Mığəddəsə Nıvıştəyonədə votə beydə:

«Çəy barədə bəxəbə bıəkəson Əy bəvınden,
Nıməsəkəson səbərəsen».

Pauli bə Romə şey orzu

* **15:9** 2Şəm.22:50; Zəb.18:49

* **15:10** Ganun.32:43

* **15:11** Zəb.117:1

* **15:12** Yeş.11:10

* **15:21** Yeş.52:15

²²*Çımı xıdmət çan kərə bəmi ənqəl be, əve az şımə tonə ome nıznəym. ²³Esət həni həmon viloyətonədə ıştə koy bə sə jəme, çandə soron orzu kardəbim şımə tonə bomem, umudəvovom ki, ın orzu bə vırə bərəse. ²⁴Bə İspaniyə şeədəsə roədə şıməni bəvıdem iyən kamən bıbo sıftə deşmə unsiyətiku zovq bəstem, çəyo şımə mını əyo dəro bəkayon. ²⁵*Əmma esət az bə Yerusəlim şeydəm ki, əyo bıə bə Xıdo xəlgi koməqəti bıkəm. ²⁶Jıqəən, Makedoniyə iyən Axayyə viloyətonədə bıə imoniyon bə ğəror oməyn ki, Yerusəlimədə bıə bə kosibə imoniyon ıştə koməqəti bırosnın. ²⁷*Əvon çokə ko kardışone, həməən əslədə ğarzxon bəvon. Ehanə Yerusəlimi icmo imoniyon de co milləton ıştə ruhaniyə neməton baxş kardışonebu, əvonən de maddiyə neməton bəvon xıdmət kardeyro ğarzxon. ²⁸De jıqoy ın koy bə sə bəjem ki, bə dast omə səməərə bəvon rosniyə bəpeştə bəşmə bəqınem, çəyo bə İspaniyə bəşem. ²⁹Az zıneydəm ki, de Məsihi həmə xəy-dıvo bomem şımə tonə. ³⁰Ha imoniyə boon, bəçəmə Rəbb İsa Məsihi xatır, Mığəddəsə Rufi mehıbbətiro bəşmə bə lovəm ki, demı ivırədə bomı bə Xıdo de həkəməti dıvo bıkən ki, ³¹az Yəhudeyədə bıə beimononku perəxım iyən Yerusəlimədə bıə Xıdo xəlğ çımı vardo koməqəti ğəbul bıkə. ³²De jıqoy piyeydəme ki, de Xıdo rizo de şoy-şoy bom şımə tonə, çımı ruf deşmə ivırədə dılsandi bıstəni. ³³Bıdə sulhi səvon bıə Xıdo deşmə həmməy bıbu. Amin.

16

Səlonon

¹Kenxreyədə bıə imoniyə icmoədə xıdmət kardə çəmə imoniyə hovə Fibi barədə bəşmə zəmonət doydəm. ²Əy bə Rəbbi loyiğ qıləy imoniyə hovə ğəzinə ğəbul bıkən, çı ehtiyoc hestışebo, bəy koməqəti bıkən. Əy bə vey kəson iyən bəminən koməqəti kardəşe.

³*Məsih İsa xıdmətədə çəmə həmkə bıə bə Priskilə iyən Akvilə səlom bıvotən. ⁴Əvon bəçımı jimoniro ıştə conı bə təhlükə eğandışone. Əncəx az ne, co milləton imoniyə icmon həmməy çəvonku rozıyətı kardeydən.

⁵Səlom bıvotən çəvon kədə bə qırdə bıə icmoən.

Bəçımı azizə boə Epeneti səlom bırosnən. Əv Asiyə viloyətədə bə Məsihi iminə imon vardəkəse.

⁶Bə Məryəmiyə səlom bıvotən, əy bo şıməno xəyləki zəhmət kəşəşe.

⁷Bə Androniki iyən Yunyə səlom bıvotən. Əvon həvariyon dilədə vey zəhmət kəşəşone, çımısə bənav bə Məsihi imon vardəşone, çımı xəlgi nımoyəndən iyən demı zindonədə bıən.

⁸Səlom bıvotən bə Ampliyəti, əv bə Rəbbi aid bıə çımı azizqıromiyə boəy.

*15:22 Rom.1:13

*15:25-26 1Kor.16:1-4

*15:27 1Kor.9:11

*16:3 Həv.18:2-3

⁹ Bə Urbani iyən Staxisi səlom bırosnən. Əvon Məsihi xıdmətkor bıən, çımı həmkon iyən bomı azizqiromin.

¹⁰ Bə Apellisi səlom bırosnən. Əy Məsihi roədə bəfomandəti sıbut kardəşe.

Bə Aristobuli kədə bıə odəmon səlom bırosnən.

¹¹ Çımı həmvətən bə Hirodioni səlom bırosnən.

Narkisi kədə bıə bə Rəbbi imon vardəkəson həmməy səlom bırosnən.

¹² Bə Trifena iyən Trifosa səlom bırosnən. Əvon Rəbbi xıdmətədə zəhmət kəşəşone.

Bə azizqiromiyə Persidə səlom bırosnən. Əy Rəbbi xıdmətədə vey-vey zəhmət kəşəşe.

¹³ *Səlom bırosnən Rəbbi səçın kardəy bıə bə Rufusi iyən bəçəy moə, əy bomınən moəti kardəşe.

¹⁴ Bə Asinkriti, Fleqoni, Hermesi, Patrobayi, Hermayi iyən deəy ivirədə bıə imoniyon həmməy səlom bırosnən.

¹⁵ Bə Filoloqusi, Yuliyə, Nereyi iyən bəçəy hovə, həmən bə Olimpaya iyən deyəvon ivirədə bıə bə Xıdo xəlği həmməy səlom bıvotən.

¹⁶ Bıdə Xıdo xəlğ bə iyəndı səlom bıdə. Məsihi icmon həmməy boşmə səlom vığandeydən.

Oxonə məsləhaton

¹⁷ İmoniyə boon, bəşmə lovə kardeydəm ki, ıstəni çəş bıkənən şımə omutə bə təlimi vəynə beşə rıxnə eğandə, odəmon dəqijniyəkəsonku. Jıləvononku diyəro bımandən.

¹⁸ Çumçiko jıləvonon bəçəmə Rəbb Məsihi ne, boştə mənəfəti nəvəkəsonin, əvon de yaltəğəti iyən tarifinə sıxanon soyədılə odəmon royku bekardeydən. ¹⁹ Şımə itoətin bey bə həməkəsi məlume. Bıçımıro şo beydəm. Əmma piyeydəme ki, çokə koonədə sərisofin, bevəcə koonku diyəro bıbən. ²⁰ Ənəhoy dənıbəvarde ki, sulhi səvon bıə Xıdo şırt bekarde Şəytoni şımə lınqon jiyədə. Çəmə Rəbb İsa lutf deşmə bıbu!

²¹ *Çımı həmko Timotey, çımı xəlğə bıə Luki, Yason iyən Sosipater boşmə səlom vığandeydən.

²² Az Terti – ın nomə bə gələm səkəs Rəbbi nomo boşmə səlom vığandeydəm.

²³⁻²⁴ *Mını iyən həmə imoniyə icmo gənəğ oqətə Qayıən səlom hestışe bəşmə.

Şəhri xəzinədor bıə Erast iyən imoniyə boə Kvartən boşmə səlom vığandeydən.

Bə Xıdo izzət bıbu

²⁵ Xıdo gədire ki, əməni imonədə gəym bıkə. Çoknə ki Rəbb İsa Məsihi barədə çımı pevilo kardə Şoyə Xəbədə votə beydə. In Xəbə əsrən dırozi niyoni oqətə bıə bə sırımə həğigəti mıvofıge.

²⁶ Esət əv de zolə Xıdo əmri, de peyğəmbəron nıvıştəyon vositə oşko kardə be. Şoyə Xəbə bə həmə xəlğon rəsey ki, əvonən imon bıyən. ²⁷ Zoləti izzət bıbu bə vohid iyən

***16:13** Mark 15:21

***16:21** Həv.16:1

***16:23-24** Həv.19:29; 1Kor.1:14; 2Tim.4:20

mudrikə Xıdo de İsa Məsihi vositə. Amin!